

Lähisuhdeväkivallan uhrien tukitoiminnot Tampereen alueella

Sanni Lipsanen

6/2021

TIIVISTELMÄ

Tekijät: Sanni Lipsanen

Julkaisun nimi: *Lähisuhdeväkivallan uhrien tukitoiminnot Tampereen alueella*

Opinnäytetyön muoto: Toiminnallinen

Julkisuusaste: Julkinen

Ohjaaja: Antti Jääskeläinen

Tutkinto: Poliisi (AMK)

Lähisuhdeväkivallan uhrien tukitoiminnot Tampereen alueella on toiminnallinen opinnäytetyö, jonka tarkoituksena on kartoittaa erilaisten tukitoimintojen laajuus Tampereen pääpoliisiaseman alueella sekä helpottaa poliisien työtä uhrien ohjaamisen suhteen erilaisten tukipalveluiden pariin.

Opinnäytetyön liitteenä on ohjekortit lähisuhdeväkivallan uhrien parissa työskenteleville poliiseille sekä lähisuhdeväkivallan uhreille.

Tavoitteena oli tehdä ohjekortit sekä poliiseille että lähisuhdeväkivallan uhrille.

Ohjekortit sisältävät kattavasti tukipalveluiden yhteystietoja sekä poliiseille tarkoitettussa ohjekortissa lisäksi toimintaohje kenttäpartiolle yksinkertaistamaan lähisuhdeväkivallan uhrien ohjaamista tuen piiriin.

Sivumäärä: 32

Tarkastuskuukausi ja vuosi: 6/2021

Avainsanat: lähisuhdeväkivalta, perheväkivalta, parisuhdeväkivalta, tukitoiminnot

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	3
2 TOTEUTUS	4
2.1 Tutkimusmenetelmä	4
2.2 Tavoite	5
2.3 Aiheen rajaaminen.....	5
3 TEORIA, LÄHISUHDEVÄKIVALTA	6
3.1 Lähisuhdeväkivalta ilmiönä.....	6
3.2 Tilastoa Tampereelta.....	8
3.3 Lainsäädäntö ja muu ohjeistus	9
3.3.1 Istanbulin sopimus	9
3.3.2 Uhridirektiivi (direktiivi EU/2012/29).....	9
3.3.3 Poliisilaki	9
3.3.4 Poliisin toiminta lähisuhdeväkivaltatapauksissa.....	10
3.3.5 Rikoslaki	10
3.3.6 Laki lähestymiskiellosta 898/1998	11
3.3.7 Sosiaalihuoltolaki 35 §	12
3.3.8 Lastensuojelu.....	12
4 TUKITOIMINNOT LÄHISUHDEVÄKIVALLAN UHREILLE.....	12
4.1 Tampereen kaupunki ja viranomaisyhteistyö	13
4.1.1 Sosiaalipäivystys.....	14
4.1.2 Setlementti Tampere ry, väkivalta- ja kriisityön yksikkö	14
4.1.3 Seri-tukikeskus, Tampereen yliopistollinen sairaala	15
4.2 Valtakunnalliset toimijat, verkkopalvelut sekä puhelinpalvelut.....	16
4.2.1 Rikosuhripäivystys (RIKU).....	16
4.2.2 Nollalinja	17
4.2.3 Lasten ja nuorten puhelin, Mannerheimin lastensuojeluliitto.....	17
4.2.4 Monika-naiset liitto ry	18
4.2.5 Naisten Linja- auttava puhelin	18
4.2.6 Miessakit Ry, väkivaltaa kokeneet miehet	19
4.2.7 Kirkon keskusteluapu	19
4.2.8 Raiskauskriisikeskus – Tukinainen.....	19
4.3 Turvakodit	20
4.3.1 Tampereen Ensi- ja turvakoti ry.....	20
4.3.2 Turvakoti Mona	21

4.3.3 Hämeenlinnan turvakoti	22
5 TULOKSET JA pohdinta	22
5.1 Luotettavuus.....	24
5.2 Oman työn arviointi.....	24
LÄHTEET	26
LIITE 1 TILASTOTAULUKKO	29
LIITE 2 HAASTATTELURUNKO	30
LIITE 3 OHJEKORTTI POLIISILLE	31
LIITE 4 OHJEKORTTI LÄHISUHDEVÄKIVALLAN UHREILLE	32

1 JOHDANTO

Poliisin tehtävänä on ohjata lähisuhdeväkivaltaa kokenut henkilö tukipalveluiden pariin (Dnro OKV/11/50/2019, s.4) sekä toimia turvallisuuden ylläpitämiseksi yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa (Finlex, Poliisilaki (22.7.2011/872), PolL 1:1 §, Ajantasainen lainsäädäntö).

Tilastojen mukaan Tampereen kaupungin alueella on vuosittain n. 150 ilmi tullutta pelkästään perheväkivaltaan liittyvää poliisin tehtävää, joista kirjataan rikosilmoitus tai muu selvitys, ja jotka tapahtumien, olosuhteiden tai osallisten perusteella tulee luokitella poliisin järjestelmiin perheväkivalta -luokituksella. (Polstat, Sisä-Suomen poliisilaitos, analyysiyksikkö). Tämän lisäksi poliisilla on väkivaltaan liittyviä tehtäviä, joita ei luokitella perheväkivallaksi, mutta jotka täyttävät lähisuhdeväkivallan tuntomerkit.

Lähisuhdeväkivallalla tarkoitetaan väkivaltaa, jonka tekijä ja uhri ovat tekohetkellä tai ennen sitä olleet keskenään läheisessä suhteessa (Terveystieteiden tutkimuskeskus, www.thl.fi). Lähisuhdeväkivalta ei ole sama asia kuin perheväkivalta, vaan se on paljon moniulotteisempi. Uhri ja tekijä eivät välttämättä elä samassa perheessä (ruokakunnassa), mutta ovat esimerkiksi sukulaisuutensa tai seurustelusuhteensa vuoksi läheisiä keskenään. Lähisuhdeväkivalta ei tarkoita pelkästään fyysistä pahoinpitelyä, vaan voi olla paljon pienieleisempää esimerkiksi vallankäyttöön ja sananvalintoihin liittyvää toisen ihmisen henkistä pahoinpitelyä (www.ensijaturvakotienliitto.fi).

Opintoihini liittyvässä työharjoittelussa työskentelin Tampereen pääpoliisiasemalla mm. valvonta- ja hälytyssektorilla kenttäpartiossa sekä rikostorjuntasektorilla tutkijana. Kohtasin päivittäin työssäni asiakkaita, jotka olivat joutuneet jonkinasteisen lähisuhdeväkivallan uhriksi jossain elämänsä vaiheessa. Eräällä tehtävällä ollessani pitkäaikaisen lähisuhdeväkivallan uhri tarvitsi akuutisti paljon ulkopuolista apua päästäkseen eroon toksisesta suhteestaan. Uhri oli kokenut henkistä sekä fyysistä väkivaltaa vuosien ajan ja oli taloudellisesti riippuvainen läheisyydestä osapuolesta. Meidän tehtävänämmä oli yhteistyössä sosiaaliviranomaisten kanssa auttaa uhri tukipalveluiden piiriin. Tämän kyseisen työtehtävän myötä päätin selvittää tarkemmin, miten voisin poliisina auttaa lähisuhdeväkivallan uhreja paremmin. Mitkä ovat kenttäpartion velvollisuudet ja mahdollisuudet auttaa lähisuhdeväkivallan uhria? Sen hetkisen kenttäryhmämme ryhmänjohtaja kertoi Helsingin poliisilaitoksella työskenteleville partioille tehdystä ohjekortista, johon oli koottu yhteistyökumppaneiden sekä tukipalveluiden yhteystiedot. Päätin tehdä opinnäytetyökseeni samansuuntaisen ohjekortin Tampereen pääpoliisiasemalla työskenteleville kenttäpartioille.

Tähän opinnäytetyöhön olen koonnut poliisia velvoittavia ohjeita ja lainsäädäntöä liittyen uhrien kohtaamiseen ja eri toimenpiteisiin. Esittelen Tampereen kaupungin tarjoamia tukipalveluita ja

kerron hieman viranomaisyhteistyöstä. Olen myös listannut yleisimmät kolmannen sektorin valtakunnalliset toimijat, heidän tarjoamat verkko- ja puhelinpalvelut sekä lähialueiden turvakotien yhteystiedot.

Liitteeksi tähän työhön teen ohjekortit, joista toisessa on toimintaohjeita poliiseille lähisuhdeväkivallan uhrin ohjaamisesta avun piiriin sekä yhteystietoja näille eri tukipalveluille. Toisessa ohjekortissa on uhrille annettavaksi tarkoitettuja yhteystietoja.

2 TOTEUTUS

Tässä luvussa esittelen opinnäytetyöni tavoitteita ja siihen liittyviä tutkimuskysymyksiä sekä kerron työni toteutuksesta. Lisäksi käyn läpi lyhyesti käyttämäni tutkimusmenetelmän ja esittelen aiheen rajaamisen.

2.1 Tutkimusmenetelmä

Opinnäytetyössä tulee ottaa huomioon aiheen hahmottaminen ja sen kiinnostavuus sekä mielekkyys. Kun aiheen saa valittua ja sitä tarkasteltua eri näkökulmista analysoiden, tutkijalle alkaa hahmottumaan oma tutkimusongelma, aihe, johon perehtyy ja etsii vastauksia. Opinnäytetyöllä pyritään tuloksiin ja ratkaisuihin, jotka ovat sekä uskottavia että luotettavia. (Kananen, 2015, 14, 16)

Opinnäytetyöt voidaan jakaa tutkimuksellisiin opinnäytetöihin sekä toiminnallisiin opinnäytetöihin. (Vilkkä & Airaksinen, Toiminnallinen opinnäytetyö, 2003, 9) Toiminnallinen opinnäytetyö tähtää käytännön toiminnan ohjeistamiseen, opastamiseen, toiminnan järjeistämiseen sekä toiminnan järjestämiseen. Se voi olla toteutukseltaan hyvin erilainen riippuen aina tutkintoalasta. Toiminnallisena opinnäytetyönä voi olla käytännön toiminnan ohje tai ohjeistus, tai esimerkiksi jonkin kyseiseen alaan liittyvän tapahtuman toteuttaminen. Opinnäytetyön toteutustapana voi olla esimerkiksi kirja, kansio, portfolio, kotisivut tai jopa näyttely tai tapahtuma. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 9)

Tässä työssä on kyseessä toiminnallinen opinnäytetyö, joka koostuu kahdesta osasta; Lähisuhdeväkivallan ja poliisien ohjeistuksen teoriaosasta, sekä varsinaisesta produktista eli lähisuhdeväkivallan uhrien tukipalveluiden kartoittamisesta ja niiden keräämisestä ohjekortteihin.

Tätä työtä varten olen ensin itsenäisesti etsinyt tietoa tukitoiminnoista ja tutustunut eri palveluntarjoajiin. Olen myös perehtynyt siihen, mitä kyseisestä aiheesta on tuotettu aikaisemmin, sekä viranomaisia velvoittaviin lakeihin ja ohjeistuksiin. Tämän jälkeen olen keskustellut aiheesta poliisi- ja sosiaaliviranomaisten kanssa ja haastatellut heitä aiheeseen liittyen. Lisäksi olen yhteistyössä heidän kanssaan miettinyt, mitkä tukitoiminnot olisivat tärkeimpiä lähisuhdeväkivallan uhreille. Lopuksi olen koonnut ohjekorttiin näiden keskeisempien palveluntarjoajien yhteystiedot.

2.2 Tavoite

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää, mitä tukitoimintoja on Tampereen alueella lähisuhdeväkivallan uhreille sekä mahdollisesti helpottaa ja yksinkertaistaa yksittäisen poliisin työtä uhrien ohjaamisessa tukipalveluiden piiriin. Tähän pyrin keräämällä tukipalveluiden yhteystiedot ja palveluiden esittelyt helposti saataville. Tavoitteena opinnäytetyössä on tuottaa ohjekortti Tampereen alueella työskenteleville konstaapeleille. Ohjekortti sisältää tukipalveluiden yhteystiedot. Poliisilaitos ei ole varsinaisesti työtä tilannut, mutta olen tarjonnut sen laitoksen vapaaseen käyttöön.

Päätutkimuskysymyksenä opinnäytetyössä on:

Millaisia lähisuhdeväkivaltaan liittyviä tukipalveluja on saatavilla Tampereen alueella?

Päätutkimuskysymyksen lisäksi käsittelen sitä, mikä on poliisin rooli uhrien ohjaamisessa avun piiriin, kuinka valvonta- ja hälytyssektorilla työskentelevä kenttäpoliisi työssään ohjaa uhrin tukipalveluiden pariin, ohjautuuko asiakas käytännössä tuen piiriin sosiaaliviranomaisten, kenttäpartion vai tutkijan avustuksella? Kysymysten tavoitteena on kartoittaa sekä tukitoimintojen monipuolisuus, että tavat, joilla lähisuhdeväkivallan uhrin päätyvät tukipalveluiden pariin.

2.3 Aiheen rajaaminen

Tätä opinnäytetyötä tehdessäni ja aineistoa kerätessäni tutustuin siihen, mitä aiheesta tiedetään ennalta ja onko olemassa vastaavia tai aihetta sivuuttavia teoksia/tuotoksia tehty aikaisemmin. Kyseistä aihealuetta on käsitelty aikaisemmin paljonkin. Muun muassa Johdanto-kappaleessa mainitsemani opinnäytetyön on tehnyt Eliisa Kuusama, 2019. Kyseessä on Helsingin poliisilaitoksen käyttöön kenttäpartioille suunniteltu ohjekortti lähisuhdeväkivallan uhrien ja tekijöiden ohjaamisesta tukipalveluiden piiriin. Lisäksi Tapio Uusimäki, 2020, on tehnyt opinnäytetyönään poliisin käyttöön kenttäoppaan lähisuhdeväkivallan uhrien kohtaamisesta kentällä. Lisäksi on olemassa runsaasti viranomaisohjeistusta, jossa käsitellään lähisuhdeväkivallan uhrien asemaa rikosprosessissa ja heidän ohjaamistaan tukipalveluiden pariin.

Oma opinnäytetyöni käsittelee samaa aihetta edellä mainittujen opinnäytetöiden kanssa, mutta olen rajannut oman opinnäytetyöni käsittelemään Tampereen pääpoliisiaseman toiminta-aluetta. En myöskään käsittele työssäni lähisuhdeväkivallan tekijöille tarkoitettuja tukitoimintoja tarkemmin, vaikka monet palveluntarjoajat auttavatkin uhrien lisäksi myös tekijöitä. Omassa työssäni mainittuja tukitoimintoja käyttää myös suuri osa Tampereen kaupungin ympäristökunnista ja useat esittelemäni tukitoiminnot toimivat myös valtakunnallisesti.

3 TEORIA, LÄHISUHDEVÄKIVALTA

3.1 Lähisuhdeväkivalta ilmiönä

Tässä osiossa kerron lähisuhdeväkivallasta teoriassa sekä sen eri muodoista havainnollistaakseni sen monimuotoisuutta sekä avuksi tunnistamaan lähisuhdeväkivaltatapauksia. Kuvaukset eri väkivallan muodoista ovat lähtöisin Ensi- ja turvakotien liiton verkkosivuilta osoitteesta www.nettiturvakoti.fi/tunnista-vakivalta/vakivallan-monet-kasvot.

”Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) väkivalta- ja sanastoasiantuntijat ovat laatineet yhteistyössä väkivaltakäsitteiden sanaston, joka sisältää määritelmät suositeltavimmille väkivallan vastaisessa työssä käytettävälle käsitteille. Jos väkivaltailmiön käsitteitä ei ole yhteisesti määritetty, emme välttämättä ymmärrä toisiamme, vaikka puhuisimme samasta asiasta. Sanaston tarkoituksena on tukea asiantuntijoita ja ammattilaisia keskustelemaan väkivallasta yhdenmukaisin termein ja jakamaan ymmärryksen siitä, mitä niillä tarkoitetaan. (Poliisihallituksen ohje POL-2020-28566)

Väkivaltakäsitteiden sanaston pysyvä osoite on <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-211-6>.

Kyseisessä julkaisussa Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen sanastossa määritellään lähisuhdeväkivalta seuraavasti:

”Väkivalta, jonka tekijä ja kohde ovat tai ovat olleet keskenään läheisessä suhteessa.

Lähisuhdeväkivalta voi kohdistua henkilön nykyiseen tai entiseen kumppaniin, lapseen, lähisukulaiseen tai muuhun läheiseen.”

Rikosprosessuaalisesta näkökulmasta katsottuna lähisuhde on määritelty mm. Rikoslain 21:16 §:ssä, jossa käsitellään lievän pahoinpitelyn syyteoikeutta. Pykälän 1 mom. 2 kohdan mukaan lievä pahoinpitely on virallisen syytteen alainen rikos, jos teko on kohdistunut tekijän aviopuoliso, sisarukseen tai sukulaiseen suoraan ylenevässä tai alenevassa polvessa taikka henkilöön, joka asuu tai on asunut tekijän kanssa yhteistaloudessa tai on tai on ollut näihin rinnastettavan henkilökohtaisen suhteen takia hänelle läheinen. (Finlex, Rikoslaki (19.12.1889/39), Ajantasainen lainsäädäntö)

Lähisuhdeväkivalta voi täyttää usean eri rikoksen tunnusmerkistön. Alla kuvattuja lähisuhdeväkivallasta kertovia tapahtumia arvioidaan rikosoikeudellisesti aina tapauskohtaisesti.

Lähisuhdeväkivallalla on monet eri kasvot

Helpoimmin tunnistettu muoto on **fyysinen väkivalta**, uhrin fyysisen koskemattomuuden loukkaaminen lievästi tai jopa pahoinpitely, josta on jäänyt uhuriin jälkiä. Fyysiseksi väkivallaksi lasetaan mm. töniminen, läpsiminen, lyöminen, hiuksista repiminen, kuristaminen ja potkiminen. Fyysinen väkivalta ei aina jätä jälkiä (Ensi- ja turvakotien liitto). Lähisuhteessa lievänkin pahoinpitelyn tunnusmerkistön täytyminen on virallisen syytteen alainen rikos, käsittelyn aihetta lisää kohdassa 3.3.5.

Henkisellä väkivallalla tarkoitetaan esimerkiksi nimittelyä, alistamista, julkista nolaamista, sosiaalista eristämistä, taloudellista alistamista, fyysisellä väkivallalla uhkaamista ja kaikenlaista pelottelua (Ensi- ja turvakotien liitto). Monessa lähisuhteessa uhri ja tekijä ovat seksuaalisissa teke- misissä keskenään.

”**Seksuaaliväkivallan** tunnusmerkki on, ettei väkivaltaa käyttävä kunnioita toisen ruumiillista ja seksuaalista itsemääräämisoikeutta.” Mm. raiskaus, seksiin pakottaminen ja painostaminen, nöyryyttävät seksuaaliset teot, kuvaaminen ilman lupaa, seksuaalinen ahdistelu ja tiedottomassa tilassa olevan hyväksikäyttö ovat kaikki seksuaalista väkivaltaa (Ensi- ja turvakotien liitto).

Lähisuhteissa esiintyy myös **taloudellista väkivaltaa**. Kyse on toisen osapuolen vallankäytöstä, jolloin uhrin taloudellista päätäntävaltaa rajoitetaan esimerkiksi pakottamalla hänet ottamaan luottoa vastentahtoisesti, estetään omista rahoistaan päättäminen tai kokonaan työssä käyminen.

Sosiaalista väkivaltaa voi esiintyä mm. niin että uhri eristetään muista ihmisistä tai estetään hänen yksinolonsa ja yksin liikkuminen.

Uskonnollinen väkivalta voi ilmetä parisuhteessa tai lähisuhteessa toisen uskonnollisuuden sekä uskonnollisten tarpeiden pilkkaamisena, halveksimisena tai jopa kieltämisenä. Se voi olla myös pakottamista noudattamaan jonkin uskonnon mukaisia normeja ja sääntöjä. ” (Ensi- ja turvakotien liitto)

Hengellisessä väkivallassa toinen osapuoli harjoittaa sellaista uskonnollista käyttäytymistä, jonka tavoitteena on murtaa toisen ihmisen mielipide, elämänkatsomus tai elämäntapa. Myös **kunniaväkivalta** on osa uskonnollista väkivaltaa.

Erilaatuinen **kaltointenkohtelu ja laiminlyönti** ovat myös lähisuhdeväkivaltaa. Laiminlyönnillä tarkoitetaan sitä, että toinen osapuoli jätetään ilman hänen tarvitsemaan apua ja huolenpitoa. Kaltointenkohtelua voi olla mm. toisen vahingoittaminen päihteillä, lääkkeillä tms. kemikaaleilla.

Vainoaminen on toistuvaa ei-toivottavaa yhteydenottoa, seuraamista ja tarkkailua, joka aiheuttaa kohteessaan pelkoa ja ahdistusta. Vainoaminen on rikos, josta voidaan tuomita sakkoo tai maksimissaan kaksi vuotta vankeutta. Vainoamista esiintyy sekä parisuhteessa, että parisuhteen päättyessä (Ensi- ja turvakotien liitto).

3.2 Tilastoa Tampereelta

Tätä opinnäytetyötä varten hankin tilastotietoa Sisä-Suomen poliisilaitokselta, Tampereen pääpoliisiaseman analyysiyksiköltä tarkoitukseni havainnollistaa lähisuhdeväkivallan näyttäytymistä valvonta- ja hälytyssektorilla työskentelevien poliisimiesten työssä. Tiedot ovat peräisin poliisin tulostietojärjestelmästä PolStatista, jonne ne tulevat ko. tietojen osalta PATJasta.

Opinnäytetyön liitteeksi laittamani tilaston aikaväli on vuoden 2019 alusta vuoden 2021 huhtikuuhun. (Liite 1). Tilaston mukaan vuonna 2019 perheväkivaltaan liittyviä poliisitehtäviä oli 157 kpl, vuonna 2020 tehtäviä oli 145 kpl, vuonna 2021 alkuvuodesta tehtäviä oli keskimäärin yli kymmenen joka kuukausi. Liittämäni tilaston perusteella keskimääräinen perheväkivaltatapausten määrä kuukaudessa on yli 12 tehtävää. Tilasto ei kuitenkaan ole yksiselitteinen, koska lähisuhdeväkivalta on monimuotoisempaa kuin tilastojen havainnollistama poliisin luokiteltu perheväkivalta.

Poliisin tehtäväluokittelu: perheväkivaltajuttu

Rikosilmoitus luokitellaan perheväkivaltajutuksi, kun kyseessä on perheen sisällä tapahtunut, johonkin perheenjäseneseen kohdistunut väkivalta. Se on ymmärrettävä hyvin laajasti sekä osapuolten että väkivallan osalta. Perheväkivaltana pidetään tapahtumapaikasta riippumatta ruumiillista väkivaltaa tai sillä uhkaamista, kun tekijällä ja uhrilla on emotionaalisesti läheinen suhde. Kyseessä on useimmissa tapauksissa joko rikoslain 21 luvussa tarkoitettu teko (esim. pahoinpitely) tai rikoslain 25 luvussa tarkoitettu teko (esim. laiton uhkaus).

Myös P -ilmoitus (poliisilakiperusteinen kiinniotto) luokitellaan perheväkivaltajutuksi, jos tekijä on uhkaillut perheensä jäsentä tai on käynyt käsiksi aiheuttaen vamman tai sairauden ja tekoa on kokonaisuudessaan pidettävä lievänä eikä pahoinpidelty vaadi tekijälle rangaistusta. (Sisä-Suomen poliisilaitos, Tampereen pääpoliisiaseman analyysiyksikkö)

On otettava huomioon, että kyseinen tehtäväluokittelu ei kuitenkaan ole pakollinen toiminto rikosilmoitusta kirjattaessa poliisin PATJA-järjestelmään, joten tilaston luotettavuus ei ole täysin aukoton ja yksiselitteinen.

3.3 Lainsäädäntö ja muu ohjeistus

Tähän lukuun olen kerännyt poliisia ja muita viranomaisia velvoittavia sopimuksia, ohjeistuksia ja lainsäädäntöä, joiden mukaan heidän on puututtava lähisuhdeväkivaltaan sekä autettava uhria ja ohjattava väkivallan uhri tukipalveluiden pariin. Näiden lisäksi olen tehnyt omat kappaleet aiheeseen liittyvistä rikosprosessiin liittyvistä asioista.

3.3.1 Istanbulin sopimus

Istanbulin sopimuksella tarkoitetaan Euroopan neuvoston yleissopimusta naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja sen torjumisesta. Sopimus astui voimaan Suomessa 1.8.2015. Sopimuksen tarkoituksena on ehkäistä ja poistaa perheen sisällä tapahtuvaa etenkin naisiin kohdistuvaa väkivaltaa, mutta Suomessa sopimusta sovelletaan perheen sisällä tapahtuvan väkivallan osalta myös poikiin ja miehiin kohdistuvaa väkivaltaa. Sopimus velvoittaa viranomaisia suojelemaan ja auttamaan väkivallan uhreja. (Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisu 2017:16) Istanbulin sopimuksen mukaan sopijaosapuolet toteuttavat tarvittavat toimet varmistukseksi, että uhrit saavat asianmukaista ja oikea-aikaista tietoa saatavilla olevista tukipalveluista ja oikeudellisista toimista ymmärtämällä kielellä (Apulaisoikeuskansleri, Poliisin menettely parisuhdeväkivaltatilanteessa, Dnro OKV/1325/1/2018).

3.3.2 Uhridirektiivi (direktiivi EU/2012/29)

EU-lainsäädännön direktiivi EU/2012/29 koskee rikoksen uhrin oikeuksia. Direktiivi velvoittaa Euroopan Unionin jäsenmaita huolehtimaan rikoksen uhriksi joutuneelle henkilölle asianmukaiset oikeudet koko rikosprosessin aikana. Rikoksen uhrilla on oikeus saada tietoa, tukea ja suojelua asemansa edellyttämällä tavalla. Suomessa uhridirektiivin käytäntöön pano näkyy esitutkintalakiin tehdyissä muutoksissa. (Rikoksen uhrin asema, Materiaalipankki apuna uhrin kohtaamisessa, Lilli Kero 9/2017, Poliisi AMK- opinnäytetyö)

3.3.3 Poliisilaki

Poliisilain 1 luvun 1 §:ssä on kirjattu poliisin tehtävät seuraavanlaisesti: ”Poliisin tehtävänä on oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen sekä rikosten ennalta estäminen, paljastaminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen. Poliisi toimii turvallisuuden ylläpitämiseksi yhteistyössä muiden viranomaisten sekä yhteisöjen ja asukkaiden kanssa ja huolehtii tehtäviinsä kuuluvasta kansainvälisestä yhteistyöstä.” (Finlex, Poliisilaki (22.7.2011/872) Ajantasainen lainsäädäntö)

3.3.4 Poliisin toiminta lähisuhdeväkivaltatapauksissa

Poliisihallitus on antanut ohjeen POL-2018-41886 rikoksen uhrin ohjaamisesta tukipalveluiden pariin ja rikosasioiden sovittelusta, sekä POL-2020-28566 koskien poliisin toimintaa perhe- ja lähisuhdeväkivallan sekä naisiin kohdistuvan väkivallan tapauksissa.

Näiden ohjeiden mukaan poliisin keskeisten tehtävien ohella poliisin tulee mm. ohjata rikoksen uhri auttavien tahojen palveluiden piiriin. Tämä tarkoittaa sekä viranomaisyhteistyötä, että kaikkia apua ja tukea tarjoavia järjestöjä. Poliisin tulee esitutkinnassa kertoa uhrille, eli asianomistajalle, tämän oikeuksista sekä velvollisuuksista, sekä määrittää asianomistajan suojeluntarve ETL 11:9a §:n mukaisesti.

ETL 4:18 §:n mukaan asianomistajalla (uhrilla) on oikeus saada tieto käytettävissä olevista tukipalveluista, sen lisäksi ETL 4:10 § määrää, että ”esitutkintaviranomaisen on tiedusteltava asianomistajalta, suostuuko hän yhteystietojensa välittämiseen asianomistajien tukipalveluiden tarjoajalle, ja asianomistajan suostuessa siihen välitettävä yhteystiedot ilman aiheetonta viivytystä.” Poliisihallituksen ohjeessa sanotaan, että suostumus on saatava henkilökohtaisesti ja tästä on tehtävä asianmukaiset kirjaukset asiakirjoihin. Kirjaukset tukipalveluihin ohjaamisesta on tehtävä, vaikka uhri ei suostumusta antaisikaan (POL-2018-41886). Pelkän ohjeen tai esitteen antaminen ei katsota olevan riittävää toimintaa uhrin ohjaamiseksi.

”Perhe ja lähisuhdeväkivaltaan sekä naisiin kohdistuvaan väkivaltaan puuttuminen ja väkivallan kierteen katkaiseminen edellyttävät poliisilta yhteistyötä erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoiden sekä uhrien ja tekijöiden tukemiseen erikoistuneiden palvelun tuottajien kesken.” (POL-2020-28566)

Poliisi tai syyttäväviranomainen voi ohjata lähisuhdeväkivaltarikoksen sovittelumenettelyyn.

Sovittelussa osapuolet voivat kohdata toisensa käsitelläkseen tapahtumia ja esimerkiksi sopia vahingon korvaamisesta. Viranomaiset sovittelutoimiston henkilöstön kanssa harkitsevat, soveltuuko asia sovitteluprosessiin. Sovittelussa ei oteta kantaa rikosasiaan eikä mahdolliseen rangaistusseuraamukseen (www.thl.fi/sovittelu).

3.3.5 Rikoslaki

Olen opinnäytetyössäni edellä kuvannut eri lähisuhdeväkivallan muotoja. Tässä kappaleessa olen käsitellyt tarkemmin rikoslaissa määriteltyä pahoinpitelyä.

Rikoslain 21. luku käsittelee henkeen ja terveyteen kohdistuneita rikoksia. Pahoinpitely määritellään RL 21:5 §:n mukaan seuraavasti: ”se, joka tekee toiselle ruumiillista väkivaltaa taikka tällaista väkivaltaa tekemättä vahingoittaa toisen terveyttä aiheuttaen toiselle kipua tai saattaa tiedottomaan tai muuhun vastaavaan tilaan, on tuomittava pahoinpitelystä”.

Lievässä pahoinpitelyssä RL 21:7 §:ssä mainitaan, että ”huomioon ottaen väkivallan vähäisyys, ruumiillisen koskemattomuuden loukkauksen tai terveyden vahingoittamisen vähäisyys taikka muut rikokseen vaikuttavat seikat, on kokonaisuutena arvostellen vähäinen, rikoksen tekijä on tuomittava lievästä pahoinpitelystä.” RL 21:16 §:ssä kerrotaan luvun syyteoikeudesta erikseen, että syyttäjä saa nostaa syytteen lievästä pahoinpitelystä vain, jos asianomistaja ilmoittaa rikoksen syytteeseen pantavaksi.

Apulaisoikeuskansleri on ottanut kantaa päätöksessään Dnro OKV/1325/1/2018, Poliisin menettely parisuhdeväkivaltatilanteessa (s.7), että poliisilla on velvollisuus kirjata rikosilmoitus lähisuhteessa tapahtuneesta pahoinpitelystä, vaikka kyseessä olisi lievä tekemuoto, eikä myöskään asianosaisten päihtymystilalla ole merkitystä.

Täytyy kuitenkin muistaa, että asianomistajalla on oikeus kieltäytyä todistamasta lähiomaista tai läheistä henkilöä vastaan. Eli uhrin ei tarvitse esitutkinnassa kertoa sellaisesta seikasta, jonka kertominen voisi johtaa siihen, että hänelle läheistä ihmistä syytettäisiin rikoksesta. Läheisellä tarkoitetaan nykyistä tai entistä aviopuolisoa tai nykyistä avopuolisoa, suoraan etenevässä tai takenevassa polvessa olevaa sukulaista, sisarusta tai jotain muuta henkilöä, johon on vastavanhainen parisuhteeseen tai sukulaisuuteen rinnastuva läheinen suhde. (OK 17:17)

3.3.6 Laki lähestymiskiellosta 898/1998

”Lähestymiskielto voidaan määrätä, jos on perusteltu aihe olettaa, että henkilö, jota vastaan kielltoa pyydetään, tulisi tekemään itsensä uhatuksi tuntevan henkilön henkeen, terveyteen, vapautteen tai rauhaan kohdistuvan rikoksen tai muulla tavoin vakavasti häiritsemään tätä.”

LähKL 3 §:n mukaan ”lähestymiskieltoon määrätty henkilö ei saa tavata suojattavaa henkilöä eikä muuten ottaa häneen yhteyttä tai sitä yrittää (*perusmuotoinen lähestymiskielto*), ellei 4 momentista muuta johdu. Kiellettyä on myös suojattavan henkilön seuraaminen ja tarkkaileminen.”

Lähestymiskiellon määrää käräjäoikeus. Väliaikaisesta lähestymiskiellosta voi päättää myös pidättämiseen oikeutettu virkamies, jonka on viipymättä, viimeistään kolmen vuorokauden kuluessa saatettava päätös käräjäoikeuden käsiteltäväksi. (Poliisihallituksen ohje lähestymiskiellosta (POL-2018-26808))

3.3.7 Sosiaalihuoltolaki 35 §

Jos poliisi kohtaa henkilön, jonka sosiaalihuollon tarve on ilmeinen, on sosiaalihuoltolain 35 §:n mukaan poliisin ohjattava henkilö hakemaan sosiaalipalveluja tai tämän suostumuksella otettava hänen puolestaan yhteyttä sosiaaliviranomaiseen tuen tarpeen arvioimiseksi. Laissa myös sanotaan, että jos suostumusta ei voida saada ja henkilö on ilmeisen kykenemätön vastaamaan omasta huolenpidostaan, terveydestään tai turvallisuudestaan, tai lapsen etu sitä välttämättä vaatii, poliisin on tehtävä ilmoitus sosiaalihuollon tarpeesta salassapitosäännösten estämättä viipymättä.

3.3.8 Lastensuojelu

Lastensuojelulain 25 §:n mukaan poliisi on ilmoitusvelvollinen ”salassapitosäännösten estämättä viipymättä ilmoittamaan kunnan sosiaalihuollosta vastaavalle toimielimelle, jos he ovat tehtäväsäännä saaneet tietää lapsesta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää mahdollista lastensuojelun tarpeen selvittämistä”.

Poliisihallituksen ohjeessa sanotaan, että ”poliisin tulee kiinnittää erityistä huomiota asiaan liittyvien lasten ja ikääntyneiden sekä erityisryhmiin kuuluvien henkilöiden asemaan” ja ”tarvittaessa tulee tehdä lastensuojelulain (417/2007) 25 §:n mukainen lastensuojeluilmoitus” (Apulaisoikeuskansleri, Poliisihallituksen lähisuhdeväkivaltaa koskevat ohjeet, Dnro OKV/11/50/2019).

4 TUKITOIMINNOT LÄHISUHDEVÄKIVALLAN UHREILLE

Tähän osioon olen koonnut, mitä tukitoimintoja Tampereen alueella sekä valtakunnallisesti on saatavilla lähisuhdeväkivallan uhreille. Tiedot ovat peräisin pääasiassa kyseisen palveluntarjoajan verkkosivuilta. Lisäksi olen tehnyt yhteistyötä Tampereen kaupungin lähisuhdeväkivalta-työntekijöiden kanssa.

Olen pyrkinyt kokoamaan palveluntarjoajien yhteystiedot sekä esittelemään tiivistetysti tukitoimintoja siltä osin, mitä viranomainen nähdäkseeni tarvitsee kyseisestä palvelusta.

Vaikka olen rajannut tukitoiminnot käsittelemään lähisuhdeväkivallan uhreja, poliisin on tärkeä huomata, että varsinaisen lähisuhdeväkivallan uhrin lisäksi myös muu lähipiiri saattaa olla auttavien palvelujen tarpeessa, ja tarvittaessa ohjata myös heitä tukipalveluiden piiriin.

4.1 Tampereen kaupunki ja viranomaisyhteistyö

Haastattelin tätä työtä varten Tampereen kaupungin sosiaalipäivystyksen lähisuhdevaltatyöntekijöitä tutustuakseni heidän toimenkuvaansa sekä kartoittaakseni poliisin ja sosiaaliviranomaisen yhteistyötä Tampereella.

Tampereella työskentelee tällä hetkellä kaksi työntekijää sosiaalipäivystyksen yhteydessä keskityen lähisuhdeväkivaltatyöhön. Heidän mukaansa suuri osa asiakkaista ohjautuu heille muuta kuin poliisin kautta ja ovat tullessaan jo kokeneet montaa erilaista väkivallan lajia lähisuhteessaan.

Poliisilla on olemassa sosiaalipäivystykseen oma viranomaispuhelinnumerosa, johon poliisi on yhteydessä ohjatesaan asiakkaita sosiaaliavun piiriin.

Sosiaalihuoltolain 35 §:n mukaan poliisin on kysyttävä uhrilta suostumus tämän tietojen välittämiseen lähisuhdeväkivaltatyöntekijöille. Lähisuhdeväkivaltatyöparin kuuluu ottaa yhteyttä henkilöihin, jotka ovat joutuneet lähisuhdeväkivallan kohteeksi ja kartoittaa minkälaista apua uhri tarvitsee tilanteeseensa.

Lähisuhdeväkivaltatyöparin työn tarkoitus on saada lähisuhdeväkivallan keskellä elävät asiakkaat tunnistamaan ja lopettamaan lähisuhteessa tapahtuva väkivalta. He tarjoavat myös tukea väkivaltakokemuksista selviytymiseen. Mitä aikaisemmassa vaiheessa uhrin ja tekijän pääsevät tuen piiriin, sitä paremmin sosiaaliryöntekijät pystyvät heitä auttamaan. Onnistunut lähisuhdeväkivaltatyö vähentää jatkossa poliisin työtä sekä kentällä että tutkimuksessa.

Asiakkaiden ohjaaminen pitäisi tehdä matalalla kynnyksellä, koska oikea-aikaisen avun saamisella on ennalta estävä vaikutus. He toivoisivat, että kenttäpartiot kysyisivät työtehtävillään asiakkaiden suostumusta välittää yhteystietoja heille, vaikka tehtävä ei johtaisikaan rikosilmoituksen kirjaamiseen. Yhteydenotto voi tapahtua esimerkiksi sähköpostilla, johon kirjataan lyhyt tapahtumakuvaus henkilötietojen lisäksi. Lähisuhdeväkivaltatyöntekijät työskentelevät tarvittaessa myös tekijöiden kanssa. Siksi olisi tärkeää, että poliisi kysyisi suostumusta tietojen välittämiseen myös tekijöiltä.

Heillä ei ole tulkkausongelmia vaan akuuteissa tilanteissa he käyttävät apunaan tulkkaussovellusta mobiililaitteella ja sopimustapaamisille voidaan hankkia tulkki paikan päälle. Monikulttuurisissa asiakaskontakteissa ja esimerkiksi kunniaväkivallan ollessa kyseessä he tekevät jonkin verran yhteistyötä Settlementti Tampere ry:n DIDAR-toiminnan kanssa, muuten he eivät varsinaisesti ole yhteydessä kolmannen sektorin tukipalveluihin.

Lisäksi sosiaaliviranomaiset tekevät yhteistyötä poliisin ennalta estävän työryhmän kanssa ja he ovat käyneet puhumassa työstään myös Tampereen kenttäpartioille. (Katja Tiippana-Pohjonen & Pinja Tuominen, 2021)

4.1.1 Sosiaalipäivystys

Sorinkatu 12 D

33100 Tampere

p. 0500 629 990, 24h

www.tampere.fi/sosiaalipaivystys

sosiaalipaivystys@tampere.fi

Lähisuhdeväkivaltatyö

p. 040 639 7899 ja 050 306 2314, arkisin klo 9-15

www.tampere.fi/lahisuhdevakivalta

lahisuhdevakivaltatyo@tampere.fi

facebook: @lahisuhdevakivaltatyo

4.1.2 Setlementti Tampere ry, väkivalta- ja kriisityön yksikkö

Perheväkivaltaklinikka on erikoistunut auttamaan akuuteissa perheväkivaltaongelmissa. Mahdollisuus saada keskusteluapua ja osallistua tukiryhmätoimintaan. Tulkkausmahdollisuus.

Verkkosivut: arabia, dari, englanti, kurdi, persia, somali, thai, turkki, venäjä.

Asiakas ottaa henkilökohtaisesti yhteyttä puhelimitse tai sähköpostilla.

Verkkosivuille voi myös jättää yhteydenottopyynnön.

Palvelut ovat asiakkaalle maksuttomia.

p. 040 520 8255, päivystykset ma ja ke klo 12-13

Nalkalankatu 12 G, 2 krs, 33200 Tampere

pvk@setlementtitampere.fi

www.perhevakivalta.fi

DIDAR-toiminta tarjoaa apua asiakkaille kunniaan ja kulttuureihin liittyvien konfliktien kanssa. Kunniaan liittyvä väkivalta voi ilmetä perheen sisällä esim. liikkumisen rajoittamisena, pakottamisena avioliittoon, uhkailuna ja yksilön vapaan tahdon rajoittamisena.

Palvelua on mahdollisuus saada useilla eri kielillä (mm. arabia, dari, englanti, kurdi, persia, somalia, thai, turkki, venäjä).

Palvelut ovat asiakkaalle maksuttomia.

Asiakas ottaa henkilökohtaisesti yhteyttä puhelimitse tai sähköpostitse suoraan työntekijöihin. Verkkosivuille voi myös jättää yhteydenottopyynnön.

p. 050 407 5445 ja 045 141 1888, ma- pe klo 9.00-16.00

Käyntiosoite: Nalkalankatu 12 G, 2krs

Postiosoite: Pyhäjärvenkatu 1 A, 33200 Tampere

didar@setlementtitampere.fi

www.didar.fi

Välitä! Seksuaaliväkivaltatyö antaa kriisiapua henkilöille, jotka ovat kohdanneet seksuaalista väkivaltaa. Keskusteluapua sekä tukiryhmiä.

p.045 279 8090, ma-pe klo 9.00-15.00

Käyntiosoite: Nalkalankatu 12 G, 2krs

Postiosoite: Pyhäjärvenkatu 1 A, 33200 Tampere

valita-yksikko@setlementtitampere.fi

www.seksuaalivakivalta.fi

4.1.3 Seri-tukikeskus, Tampereen yliopistollinen sairaala

Seksuaaliväkivaltaa kohdanneiden tutkimus- ja auttamisyksikkö Taysin naistentauti- ja raskauspäivystyksessä. Psyykkistä ja sosiaalista tukea sekä lääketieteelliset tutkimukset. Seri-tukikeskukseen voi saapua ilman lähetettä ja palvelut ovat asiakkaalle maksuttomia.

Seri-tukikeskuksen verkkosivuilla ohjeistetaan, että hoitoon voi hakeutua **yhden kuukauden sisällä tapahtuneesta**. Palvelu on tarkoitettu yli 16-vuotiaille sukupuolesta riippumatta. Alle 16-vuotiaat tulevat lastentautien päivystyksen kautta.

Ohjaavat tarvittaessa uhrin kolmannen sektorin palveluiden pariin.

p. 044 072 8002, 24/7

Katuosoite Elämänaukio 2, 33520 Tampere

Sijainti Tays Keskussairaala, D-rakennus, Naistentauti- ja raskauspäivystys, 3. kerros.

www.tays.fi/fi-FI/Palvelut/Seritukikeskus

4.2 Valtakunnalliset toimijat, verkkopalvelut sekä puhelinpalvelut

4.2.1 Rikosuhripäivystys (RIKU)

Rikosuhripäivystys on maksuton tukipalvelu rikoksen uhreille sekä heidän läheisilleen. RIKU:sta on mahdollista saada keskusteluapua, juridisia neuvoja sekä tukihenkilö mukaan rikosprosessin eri vaiheisiin. Palvelunumeroon voi soittaa myös nimettömänä.

Rikoksen uhri voi olla itse yhteydessä Rikosuhripäivystykseen, tai hän voi jättää verkkosivuille yhteydenottopyynnön, lisäksi hänen suostumuksellaan viranomainen voi välittää palveluntarjoajalle hänen yhteystietonsa.

Tampereen alueella yhteydenottopyynnön voi lähettää sähköpostiosoitteeseen sasuomi@riku.fi. Yhteydenottopyyntöön riittää, että viestikenttään kirjoitetaan ”yhteydenotto-pyyntö” ja tekstikenttään uhrin etunimi ja puhelinnumero. On uhrin oikeuksien puolesta tärkeää, että käsiteltävästä rikoksesta tai muustakaan salassa pidettävästä tiedosta ei kirjata viestiin mitään.

Emma Simonen ja Elli Virtanen haastattelivat opinnäytetyössään ”Rikoksen uhria auttavat kolmannen sektorin tahot - Kehitysideoita rikoksen uhrin aseman parantamiseksi järjestöjen ja rikoksen uhrin näkökulmasta”, 2020, Rikosuhripäivystyksen toiminnanjohtajaa Leena-Kaisa Åbergia. Åbergin haastattelun mukaan ”Rikosuhripäivystys pitää huolen siitä, että uhrin oikeudet toteutuvat ja uhri on tietoinen oikeuksistaan. Rikosuhripäivystys voi muun muassa neuvoa oikeudenkäyntiavustajan hankkimiseen ja vahingonkorvauksiin liittyvissä asioissa tai auttaa lähestymiskieltihakemusten täyttämisenä ja arvioida, onko sellaista mahdollista saada.” (Åberg, 2020)

Rikosuhripäivystys

www.riku.fi, verkkosivuilla mm. RIKU-chat palvelu

p. 116 006

Suomeksi ma–pe klo 9.00–20.00

sekä ruotsiksi ma-pe klo 12.00–14.00

Rikosuhripäivystys on maanlaajuinen palvelu, ja eri alueilla toimii omat aluepisteensä

Pirkanmaan palvelupiste: Nalkalankatu 12 G, 33200 Tampere.

Avoimna virka-aikana maanantaista perjantaihin. p. 050 309 1551

sisasuomi@riku.fi

Juristin puhelinneuvonta RIKU:ssa

p. 0800 161 177

Ma–to klo 17.00–19.00

4.2.2 Nollalinja

Apua lähisuhdeväkivallan sekä naisiin kohdistuneen väkivallan uhreille. Valtakunnallinen ja maksuton auttava puhelinpäivystys lähisuhdeväkivallan uhreille ja heidän läheisilleen. Palvelussa mahdollisuus asioida anonyymisti eikä yhteydenotosta jää tietoa puhelinlaskulle.

p. 080 005 005, 24/7

Puhelinpalvelua mahdollisuus saada suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

www.nollalinja.fi verkkosivulla Chat-palvelu arkisin klo 9.00-15.00

Palvelua saatavilla maksutta tulkkausavun välityksellä myös Arabian, Darin, Farsin, Somalin, Soranin ja Venäjän kielillä, myös selkokielistä palvelua saatavilla.

4.2.3 Lasten ja nuorten puhelin, Mannerheimin lastensuojeluliitto

Luottamuksellista keskustelua asiasta kuin asiasta aikuisen kanssa alle 21- vuotiaille.

p. 116 111, maksuton.

ma-pe klo 14.00–20.00

la-su klo 17.00–20.00

Pyhäpäivät saattavat vaikuttaa puhelinpäivystysaikoihin

Palvelua myös ruotsiksi numerossa 0800 96 116

ma-ke klo 14.00–17.00

to klo 17.00–20.00

MLL:n verkkosivuilla www.mll.fi palvelee myös nettikirjepuhelin ja chat-palvelu, jos asioista kirjoittaminen on helpompaa kuin ääneen puhuminen.

4.2.4 Monika-naiset liitto ry

Naisten järjestö, joka auttaa monipuolisesti maahanmuuttajataustaisia naisia maksutta.

Palvelua on mahdollista saada anonyymisti.

Kriisikeskus Monika tarjoaa apua myös ihmiskaupan uhreille ja kriisikeskuksen kautta on mahdollisuus hakeutua turvakoti Monaan.

www.monikanaiset.fi

Kriisikeskus Monika

Palvelut on tarkoitettu kaikille maahanmuuttajataustaisille naisille, jotka ovat kokeneet väkivaltaa tai sen uhkaa.

Apua tarjotaan useilla eri kielillä, joita ovat arabia, dari, englantia, espanja, farsi, persia, ranska, suomi, valkovenäjä ja venäjä. Myös chat-palvelu usealla eri kielellä.

Toimipiste Helsingissä.

Maksuton auttava puhelin 0800 05058 on avoinna ma klo 9.00-19.00 ja ti-pe klo 9.00-16.00

4.2.5 Naisten Linja- auttava puhelin

Naisten Linja on tarkoitettu kaikenikäisille väkivaltaa kokeneille tai väkivallasta huolestuneille työille ja naisille sekä heidän läheisilleen. Auttavasta puhelimesta saa keskusteluapua ja kriisitukea. Asiakas voi olla yhteydessä maksutta ja anonyymisti.

p. 0800 02400

avoinna maanantaista perjantaihin klo 16.00-20.00, palvelua mahdollisuus saada englanniksi perjantaisin.

www.naistenlinja.fi

Nettikirjepalvelu, chat-mahdollisuus ja verkossa toimivat vertaistukiryhmät.

Turv@verkkopalvelu auttaa digitaalisenväkivallan ja verkkovihan suhteen.

4.2.6 Miessakit Ry, väkivaltaa kokeneet miehet

Keskusteluapua sekä vertaisryhmätoimintaa henkistä- ja/tai fyysistä väkivaltaa kokeneille miehille.

Päivystyspuhelin p. 044 751 1340, ma-ke kello 9.00-12.00

Maksuton.

Myös ruotsiksi ja englanniksi.

sähköposti: vakivaltaa.kokeneet.miehet@miessakit.fi

yhteydenottolomake www.miessakit.fi/toimintamuodot/vakivaltaa-kokeneet-miehet

4.2.7 Kirkon keskusteluapu

Henkistä sekä hengellistä tukea

Palveleva puhelin p. 0400 221 180, numero on maksullinen

Avoinna joka ilta klo 18.00-24.00

Chat-palvelu, sekä mahdollisuus kirjeenvaihtoon.

www.evl.fi/kirkonkeskusteluapu

4.2.8 Raiskauskriisikeskus – Tukinainen

Seksuaalirikoksen uhreille ja heidän läheisilleen tarkoitettu tukijärjestö.

Kriisipäivystys seksuaalista väkivaltaa ja/tai hyväksikäyttöä kokeneille

p. 0800 97899

Ma-to klo 9.00-15.00, viikonloppuna ja pyhinä sekä niiden aattoina klo 15.00-21.00.

Ei perjantaisin.

Maksuton.

Juristipäivystys, neuvontaa seksuaalista väkivaltaa ja/tai hyväksikäyttöä kokeneille,

p. 0800-97895

Ma-to klo 13-16.

Tietoa ja neuvontaa seksuaalirikosasioissa. Henkilökohtaiset ajanvaraukset ja oikeusavustukset. Eri alojen ammattilaiset voivat soittaa juristipäivystykseen myös konsultaatiota koskevilla asioilla.

Maksuton.

www.tukinainen.fi

4.3 Turvakodit

4.3.1 Tampereen Ensi- ja turvakoti ry

Turvakotiin voivat hakeutua kaikki lähisuhdeväkivaltaa kokeneet henkilöt kellonajasta riippumatta. Turvakoti on maksuton ja siellä päivystää työntekijä myös yöllä varmistaen, ettei asiattomia henkilöitä pääse turvakodin tiloihin. Turvakotiin voi saapua yksin tai perheen kanssa.

Poliisi voi ohjata akuutissa tapauksessa asiakkaan suoraan turvakotiin, mutta ensin on soitettava turvakotiin ja tiedusteltava vapaita paikkoja. Nollalinjan puhelimesta nro 0800 05005 saa reaaliaikaista tietoa turvakotien majoitustilanteesta. He osaavat myös auttaa mahdollisten kuljetuksen järjestämisestä turvakotiin. Tarvittaessa turvakoti maksaa matkan, jotta asiakas pääsee turvakotiin.

www.ensijaturvakotienliitto.fi/tampereenensijaturvakoti

Mutkakadun turvakoti

Mutkakatu 38 B

33500 Tampere

puh. 050 309 9313 (24h)

fax 03 253 5762

mutkakadunturvakoti@tetuko.fi

Hämeenkadun turvakoti

Hämeenkatu 7 (sisäänkäynti Aleksanterinkatu 27 D)

33100 Tampere

puh. 050 337 3205 (24h)

hameenkadunturvakoti@tetuko.fi

Perhekulma Puhuri –lapsiperheiden hyväksi tehtävä väkivaltatyö

Tampereen Ensi- ja turvakoti ry tekee kriisi- ja ennalta ehkäisevää väkivaltatyötä Perhekulma Puhurissa. Puhuri auttaa ja tarjoaa tukea kaikille perheen osapuolille, kun perheen sisällä tai parisuhteessa on riitaisuutta, väkivaltaa tai sen uhkaa. Apua voi hakea matalalla kynnyksellä. Perhekulma Puhuri tekee työtä sekä lasten ja nuorten että vanhempien kanssa.

Sijainti Puutarhakatu 11 C, 33210 Tampere

Palveluntarjoajan verkkosivuilta löydettävissä puhelinnumerot työntekijöille.

www.ensijaturvakotienliitto.fi/tampereenensijaturvakoti/palvelut-2/palvelut/vakivaltatyo

4.3.2 Turvakoti Mona

Sijainti salainen.

Turvakoti Monaan on mahdollista hakeutua mistä päin Suomea tahansa.

Tarkoitettu vain naisille. Avoinna ympäri vuorokauden.

Maksuton.

www.monikanaiset.fi/turvakoti-mona

Turvakodissa palvelua mahdollista saada usealla eri kielellä, mm. albania, bulgaria, englanti, espanja, italia, mari, ruotsi, saksa, suomi, venäjä ja viro. Tulkkausapumahdollisuus.

Päivystävä puhelin 045 6396 274

Verkkosivuilta www.monikanaiset.fi/erikieliset-esitteet on ladattavissa esitteet toiminnasta usealla eri kielellä.

4.3.3 Hämeenlinnan turvakoti

Tampereen turvakotien ollessa täynnä, apua tarvitsevia asiakkaita voidaan ohjata tarpeen vaatiessa Hämeenlinnassa sijaitsevaan turvakotiin.

www.ensijaturvakotienliitto.fi/kantahameenperhetyo/palvelut

Avoinna ympäri vuorokauden läpi vuoden.

Osoite: Hattelmalantie 25 P-rakennus, 4.kerros 13100 Hämeenlinna.

Entisen hotellin tiloissa on tilaa samanaikaisesti seitsemälle perheelle.

Puhelin: 050 355 6707 päivystys

turvakoti@khperhetyo.fi

5 TULOKSET JA POHDINTA

Sekä kerätessäni aineistoa, että haastatellessani lähisuhdeväkivallan uhrien kanssa työskenteleviä viranomaisia kävi ilmi, että tukipalveluita lähisuhdeväkivallan uhreille on tarjolla suhteellisen runsaasti. Tukitoimintojen palveluntarjoajia on useita ja kaikki henkilöryhmät (lapset, aikuiset, ikääntyneet, maahanmuuttajataustaiset, miehet, naiset) on otettu huomioon räätälöitäessä tukipalveluita. Lähes kaikki palvelut, muutamaa maksullista puhelinnumeroa lukuun ottamatta, on asiakkaalle maksuttomia ja lisäksi joitakin palveluita uhri pystyy hyödyntämään anonymisti.

Kaikki lähisuhdeväkivaltatapaukset ovat omalla tavallaan uniikkeja riippuen tapauksen olosuhteista. Siksi on tarvetta monimuotoisille tukipalveluille. Lisäksi palveluntarjoajia täytyy olla useita, koska tälläkin hetkellä, keväällä 2021, ainakin Rikosuhripäivystyksessä on ruuhkaa ja avun saaminen uhrin tilanteeseen saattaa kestää.

Sosiaaliviranomaisten haastattelusta nousi esille, että lähisuhdeväkivaltatyöparin mielestä valitsemani opinnäytetyön aihe on tärkeä ja tarpeellinen. Heidän näkemyksensä mukaan poliisit ohjaavat harvakseltaan lähisuhdeväkivaltatapauksen tiimoilta henkilöitä heidän asiakkaikseen, vaikka useat poliisien kohtaamat henkilöt saattaisivat hyötyä ennaltaehkäisevästä avusta ennen kuin heistä muodostuu poliisin asiakkaita rikoksen tunnusmerkistön täyttymisen myötä. Pohdin, mistä mahtaa johtua vähäinen poliisin ja sosiaaliviranomaisten välinen yhteistyö lähisuhdeväkivallan uhrien ohjaamisen suhteen, vaikka sosiaalilain 35 § sitä osittain edellyttäisi.

Jos poliisilla on lähisuhdeväkivaltatehtävä, johon kuuluu lapsia tai ikääntyneitä, sosiaalihuoltolaki velvoittaa olemaan yhteydessä sosiaaliviranomaisiin, jotta he voivat arvioida lapsen tai ikääntyneen hyvinvointia ja samalla tukea koko kriisissä olevaa perhettä. Myös muut perheenjäsenet pääsevät tällöin tuen piiriin. Lähisuhdeväkivaltatehtävissä, joissa ei ole osallisina lapsia tai vanhuksia, poliisin on **kysyttävä suostumus** uhrin tietojen eteenpäin välittämiseen. Kaikki uhrin ei anna suostumustaan yhteystietojensa välittämiseen. Haastattelusta kävi ilmi, että myös sillä saattaa olla merkitystä, kuinka suostumusta kysytään ja miten saatavilla olevaa apua markkinoidaan. On tärkeää, että poliisi tunnistaa lähisuhdeväkivaltatapaukset sekä tekee uhrille näkyväksi tämän omaa tilannetta. Olen samaa mieltä lähisuhdeväkivaltatyöparin kanssa siitä, että olisi todennäköistä, että poliisien tehtävät vähenisivät, jos uhri sekä tekijä pääsisivät ajoissa tukipalveluiden pariin.

Keskustellessani virkaa tekevien poliisien kanssa huomasin, että ainakin tietoisuuden lisääminen erilaisista tukipalveluista poliisien keskuudessa todennäköisesti olisi tarpeen ja sen myötä uhrien avun saaminen lisääntyisi. Osa Tampereen pääpoliisilaitoksella työskentelevistä poliiseista ei tiennyt, että samassa rakennuksessa, sosiaalipäivystyksen yhteydessä, työskentelee lähisuhdeväkivaltatyöpari. Uskon, että tämän opinnäytetyön seurauksena tietoisuus lähisuhdeväkivallan uhrien ohjaamisesta auttavien tahojen pariin Tampereen pääpoliisiasemalla kehittyy. Esittelin ohjekortin valvonta- ja hälytyssektorilla kenttäjohtotehtävissä työskentelevälle ylikonstaapelille ja palaute ohjekortin sisällöstä ja ulkoasusta oli positiivinen.

Mielestäni tällä hetkellä poliisiammattikorkeakoulussa opetetaan rikoksen uhrien oikeuksien turvaamisesta, avun antamisesta ja tukipalveluiden tarjoamisesta kattavasti. Tämä on mielestäni tärkeä asia huomioidessa tietoisuuden lisäämistä.

Opinnäytetyön edetessä huomasin, että aihepiiriä olisi mahdollisuus tutkia melkein loputtomiin. Useasti huomasin, että minun täytyi muistuttaa itseäni siitä, että olin rajannut aiheeni koskemaan nimenomaan Tampereen pääpoliisiaseman toiminta-aluetta ja tarkoitus oli vain kartoittaa mitä tukipalveluita uhreille on. Olisin halunnut tutkia enemmän sitä, kuinka Tampereen alueella palvelut riittävät uhreille esimerkiksi tekemällä haastattelututkimuksen eri palveluntarjoajille, mutta se olisi ollut rajaamani aiheen ulkopuolella.

Ohjekortin oli tarkoitus olla tiivis olematta kuitenkaan sisällöltään suppea. Valitsin ohjekorttiin yhteystiedot yleisimmistä kolmannen sektorin tukipalveluista sekä terveydenhuoltoalan ja sosiaaliviranomaisten yhteystiedot. Pyrin myös siihen, että kaikki ihmisryhmät olisi otettu huomioon. Tampereen alueella tukipalveluita on runsaasti, eikä kaikkia palveluntarjoajia alun alkaenkaan ollut tarkoitus mahduttaa ohjekorttiin. Ohjekortin koko oli pidettävä maltillisena, koska se täytyy

mahdollisesti mukana ollessa mahtua pieneen tilaan. Tästä ajatuksesta kiinni pitäen, A4-kokoinen ei palvele käyttäjänsä, vaan ohjekortti on puolet A4-koosta ja tietoa on kortin molemmin puolin.

5.1 Luotettavuus

Olen mielestäni kerännyt tähän työhön kattavasti pääkohdat lainsäädännöstä ja Poliisihallituksen antamista ohjeistuksista, perustellakseni miksi poliisin on ohjattava lähisuhdeväkivaltaa kokenut uhri tukipalveluiden piiriin. Olen myös yhteistyössä lähisuhdeväkivaltatyöparin kanssa miettinyt mahdollisuuksia, kuinka se Tampereella helpoiten onnistuisi, joten tätä opinnäytetyötä voidaan pitää niiltä osin luotettavana.

Mielestäni olisi ollut mahdollista tutkia lain esitöitä tarkemmin ja avata lukijalle useampien esimerkkien avulla lainsäätäjän tarkoittamia säädöksiä, mutta koin sen jäävän hieman rajaamani aiheen ulkopuolelle. Tämä osuus ei kuitenkaan nähdäkseni jäänyt liian vajavaiseksi ja täten heikennä opinnäytetyön ja liitteenä olevan ohjekortin luotettavuutta.

Lukijan täytyy kuitenkin pitää mielessään, että ohjekortti ei ole virallinen ohjeistus, vaan sitä hyödyntävät poliisit käyttävät omaa harkintaansa siinä, kuinka työssään ohjaavat lähisuhdeväkivallan uhreja tukipalveluiden pariin.

Olisi tärkeää, että opinnäytetyön lainsäädäntöosaa pidettäisiin ajantasaisena mahdollisten lakimuutosten astuessa voimaan. Lisäksi tekstissä ja ohjekortissa olevien tukipalveluiden yhteistiedot saattavat muuttua ja niiden päivittämättä jättäminen osaltaan heikentää työn luotettavuutta.

5.2 Oman työn arviointi

Tämä oli ensimmäinen tekemäni AMK-tasoinen opinnäytetyö, joten minulla oli paljon uutta opeltavaa tutkimusmenetelmistä, tiedonkeräämisestä sekä ennen kaikkea kirjoitusprosessista. Mielestäni poliisiammattikorkeakoulussa näitä edellä mainittuja asioita opetetaankin kattavasti, mutta työn määrä silti yllätti minut.

Opinnäytetyöohjeissa sanotaan, että opinnäytetyön aiheeksi pitäisi valita sellainen aihe, joka itseä kiinnostaa. Koinkin opinnäytetyöprosessin sekä mielenkiintoiseksi, että tärkeäksi. Huomasin oman oppimiseni kasvavan työn edetessä. Tietoisuus siitä, että oman osaamiseni kartuttamisen avulla voin mahdollisesti tulevaisuudessa konkreettisesti auttaa lähisuhdeväkivaltaa kohdanneita ihmisiä paremmin, lisäsi työn mielekkyyttä entisestään.

Yllätyin siitä, kuinka laaja-alainen käsite lähisuhdeväkivalta on, ja miten monimuotoisia tukipalveluita tarvitaan. Työn tekeminen ja tukipalveluiden kartoittaminen vei enemmän aikaa kuin olin

aloittaessani ajatellut, mutta mielestäni työn loppuun saattaminen vaati riittävästi paneutumista eri lakiteksteihin, ohjeistuksiin sekä palveluiden tarjoajiin, että pystyin ohjekortin kasaamaan.

Uskon, että tämä tekemäni opinnäytetyö ainakin osittain lisää Tampereen pääpoliisiasemalla työskentelevien poliisien tietoisuutta lähisuhdeväkivallan uhreille tarkoitettuja tukipalveluita kohtaan. Toivon sen myös lisäävän uhrien ohjautuvuutta tukitoimintojen pariin. Ainakin itse tulen hyödyntämään oppimaani tulevaisuudessani työskennellessäni poliisina. Oman näkemykseni mukaan oma osaamiseni tukipalveluista on hyvällä tasolla ja osaan kertoa niistä sekä lähisuhdeväkivallan uhreille, että myös kollegoilleni. Mielestäni opinnäytetyöstä ja ohjekortista tuli sellaisia kuin olin suunnitellutkin.

LÄHTEET

Apulaisoikeuskansleri, Poliisihallituksen lähisuhdeväkivaltaa koskevat ohjeet, Dnro OKV/11/50/2019

Apulaisoikeuskansleri, Poliisin menettely parisuhdeväkivaltatilanteessa, Dnro OKV/1325/1/2018

Ensi- ja turvakotienliitto Ry, Hämeenlinnan turvakoti, www.ensijaturvakotienliitto.fi/kantahameen-perhetyo/palvelut/#1517300350773-69fd37c9-b7c3 (Luettu 24.5.2021)

Ensi- ja turvakotienliitto Ry, Nettiturvakoti, www.nettiturvakoti.fi/tunnista-vakivalta/vakivallan-monet-kasvot (Luettu 24.5.2021)

Ensi- ja turvakotienliitto Ry, Tampereen Ensi- ja turvakoti Ry, www.ensijaturvakotienliitto.fi/tampereenensijaturvakoti (Luettu 24.5.2021)

Finlex, Esitutkintalaki (22.7.2011/805), Ajantasainen lainsäädäntö

Finlex, Laki lähestymiskiellosta (4.12.1998/898), Ajantasainen lainsäädäntö

Finlex, Lastensuojelulaki (13.4.2007/417), Ajantasainen lainsäädäntö

Finlex, Poliisilaki, (22.7.2011/872) Ajantasainen lainsäädäntö

Finlex, Rikoslaki (19.12.1889/39), Ajantasainen lainsäädäntö

Finlex, Sosiaalihuoltolaki, (30.12.2014/1301), Ajantasainen lainsäädäntö

Julkari, STM:n hallinnonalan avoin julkaisuarkisto, Terveiden ja Hyvinvoinnin laitos, Väkivaltakäsitteiden sanasto: www.julkari.fi/handle/10024/139150 www.urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-211-6, (Luettu 24.5.2021)

Kananen, J, 2015, Opinnäytetyön kirjoittajan opas: Näin kirjoitan opinnäytetyön tai pro gradun alusta loppuun. Jyväskylä, Jyväskylän ammattikorkeakoulu

Kero, Lilli, 2017, Rikoksen uhrin asema, Materiaalipankki apuna uhrin kohtaamisessa, Poliisi AMK- opinnäytetyö

Kirkon keskusteluapu, www.evl.fi/kirkonkeskusteluapu (Luettu 24.5.2021)

Kuusama, Eliisa, 2019, Lähisuhdeväkivallan uhrien tukipalveluiden ohjekortti Helsingin poliisilaitoksen kenttäpartioiden käyttöön, Laurea AMK

Mannerheimin lastensuojeluliitto, www.mll.fi (Luettu 24.5.2021)

Miessakit Ry, www.miessakit.fi/toimintamuodot/vakivaltaa-kokeneet-miehet (Luettu 24.5.2021)

Monika-Naiset liitto Ry, www.monikanaiset.fi, www.monikanaiset.fi/erikieliset-esitteet, www.monikanaiset.fi/turvakoti-mona (Luettu 24.5.2021)

Naisten linja- auttava puhelin, www.naistenlinja.fi (Luettu 24.5.2021)

Nollalinja, www.nollalinja.fi (Luettu 24.5.2021)

Oikeudenkäymiskaari 17:17

Polstat, Sisä-Suomen poliisilaitos, analyysiyksikkö

Raiskauskriisikeskus Tukinainen, www.tukinainen.fi (Luettu 24.5.2021)

Rikosuhripäivystys, RIKU, www.riku.fi (Luettu 24.5.2021)

Setlementti Tampere ry, DIDAR-toiminta, www.didar.fi (Luettu 24.5.2021)

Setlementti Tampere ry, perheväkivaltaklinikka, www.perhevakivalta.fi (Luettu 24.5.2021)

Setlementti Tampere ry, Vältä! Seksuaaliväkivaltatyö, www.seksuaalivakivalta.fi (Luettu 24.5.2021)

Simonen E. & Virtanen E, 2020, "Rikoksen uhria auttavat kolmannen sektorin tahot - Kehitysideoita rikoksen uhrin aseman parantamiseksi järjestöjen ja rikoksen uhrin näkökulmasta", Rikosuhripäivystyksen toiminnanjohtajan Leena-Kaisa Åbergin haastattelu

Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus julkaisuja 2017:16

Tampereen lähisuhdeväkivaltatyö, www.tampere.fi/lahisuhdevakivalta (Luettu 24.5.2021)

Tampereen sosiaalipäivystys, www.tampere.fi/sosiaalipaivystys (Luettu 24.5.2021)

Tampereen yliopistollinen sairaala, Seri-tukikeskus, www.tays.fi/fi-FI/Palvelut/Seritukikeskus (Luettu 24.5.2021)

Terveystieteiden tutkimuskeskus, www.thl.fi/sovittelu (Luettu 24.5.2021)

Uusimäki, Tapio, 2020, Kenttäopas: lähisuhdeväkivallan uhrin kohtaaminen kentällä, Poliisiammattikorkeakoulu

Vilkka, Hanna & Airaksinen, Tiina. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Kustannusosakeyhtiö Tammi.

LIITE 1 TILASTOTAULUKKO

LUOKITELTU PERHEVÄKIVALTA

TAMPERE, 1.1.2019 - 12.4.2021

Juttu lkm	837 Tampere
2019/01	10
2019/02	4
2019/03	16
2019/04	20
2019/05	21
2019/06	12
2019/07	14
2019/08	10
2019/09	11
2019/10	12
2019/11	12
2019/12	15
2019	157
2020/01	8
2020/02	9
2020/03	14
2020/04	11
2020/05	12
2020/06	16
2020/07	13
2020/08	12
2020/09	14
2020/10	10
2020/11	10
2020/12	16
2020	145
2021/01	11
2021/02	11
2021/03	17
2021/04	4
2021	43

(PolStat, Sisä-Suomen poliisilaitos, Tampereen pääpoliisiaseman analyysiyksikkö)

LIITE 2 HAASTATTELURUNKO

1. Taustatiedot

- Mitkä ovat teidän toimenkuvanne sosiaalipäivystyksessä?
- Mitä työtehtävänne pitävät sisällään?
- Minkälaista lähisuhdeväkivaltaa asiakkaat ovat kokeneet?

2. Viranomaisyhteistyö

- Miten poliisit ottavat yhteyttä sosiaalipäivystäjään? Entä lähisuhdeväkivaltatyöntekijöihin?
- Minkälaisissa tilanteissa poliisipartio ottaa yhteyttä sosiaalipäivystäjään? Entä rikostutkinnasta?
- Milloin hätäkeskus välittää tehtävän suoraan poliisin lisäksi myös sosiaalipäivystykseen?
- Millaista on sosiaalipäivystyksen ja ensipartion yhteistyö akuuteissa lähisuhdetapauksessa?
- Mitkä ovat haasteet asiakkaan avunsaamisessa?
- Mitä partion olisi hyvä tietää ja ottaa huomioon? Miten toivoisitte poliisin toimivan lähisuhdeväkivalta tapauksissa?
- Onko teillä yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa?
- Kuinka mielestänne sosiaalilain 35 § täyttyy?
- Miten olette järjestäneet tulkkausasiat asiakkaiden kanssa?

LIITE 3 OHJEKORTTI POLIISILLE

Lähisuhdeväkivalta on paljon laajempi käsite, kuin parisuhdeväkivalta. Pitää sisällään mm. aviopuolison, sisaruksen tai sukulaisen suoraan ylenevässä tai alenevassa polvessa, tai henkilön, joka asuu tai on asunut tekijän kanssa yhteistaloudessa tai on tai on ollut näihin rinnastettavan henkilökohtaisen suhteen takia hänelle läheinen. Lievä pahoinpitely lähisuhdeessa ei ole asianomistajarikos (RL 21:16§)

Kvsv lähisuhdeväkivallan uhrin **suostumus** välittää hänen tietonsa auttavalle taholle.

HUOM! Poliisilla velvollisuus ilmoittaa tapahtuneesta **ilman** henkilön **suostumusta**, Sosiaalilaki 35§: Jos tapahtumiin liittyy lapsi tai vanhus, tai henkilö ei ole muuten kykeneväinen huolehtimaan omasta turvallisuudestaan. Tee ilmoitus tapahtuneesta puhelimitse sosiaalipäivystykseen.

Uhrin suostumuksella lähetä yhteydenotto- ja tukipalveluun esim. sähköpostitse osoitteeseen sisasuomi@riku.fi

Viestin aiheeksi "yhteydenotto- ja tukipalvelu", viestikenttään uhrin nimi + puhelinnumero. Viestiin ei kirjata mitään epäilyä rikoksesta tai muustakaan salassa pidettävästä tiedosta.

Uhrin suostumuksella lähetä yhteydenotto- ja tukipalveluun sosiaalipäivystyksen lähisuhdeväkivaltatyöparille. Aiheeksi "lähisuhdeväkivaltatapausta". Viestiin lyhyt kuvaus tapahtumista.

lahisuhdevakivaltatyo@tampere.fi

Kirjaus PATJA-järjestelmään,

- a) jos uhri on ohjattu tukitoimintojen pariin.
- b) jos uhrille on tarjottu, mutta hän on kieltäytynyt tukipalveluista.
- c) mahdolliset ilmoitukset sosiaalipäivystykseen.

Mahdollista rikosilmoitusta kirjatessa, luokittele juttu tarvittaessa perheväkivaltajutuksi.

Vaikka rikoksen tunnusmerkistö ei olisi täyttynyt esim. häiriötehtävä, mutta herää epäily jonkin asteisesta lähisuhdeväkivallasta, tarjoa sosiaalipäivystyksen lähisuhdeväkivaltatyön palveluita.

SERI-TUKIKESKUS, TAYS

p.044 072 8002, 24/7

Seksuaaliväkivaltaa kohdanneiden tutkimus- ja auttamisyksikkö. Maksuton. Voi saapua 1kk sisällä tapahtuneesta, myös ilman lähetettä.

Yli 16-vuotiaille. Alle 16v. uhrin Acutan kautta.

TURVAKODIT:

Turvakodit ovat avoinna ympäri vuorokauden. Turvakotiin voi saapua yksin tai perheen kanssa. Asiakkaalle maksuton.

Hämeenkadun turvakoti p.050 337 3205/24h
Mutkakadun turvakoti p.050 309 9313/24h
Turvakoti Mona, sijainti salainen, maahanmuuttajataustaiset naiset p.045 639 6274/24h

Hämeenlinnan turvakoti p.050 355 6707/24h

Nollalinjasta p. 080005005/ 24h ajantasaiset majoitustiedot kaikista turvakodeista.

Tampereen sosiaalipäivystys

p.0500 629 990 /24h

Lähisuhdeväkivaltatyö

p.040 639 7899 & p.050 306 2314, arkisin 9-15.

www.tampere.fi/lahisuhdevakivalta

lahisuhdevakivaltatyo@tampere.fi

Setlementti Tampere ry, väkivalta ja kriisityön yksikkö

Perheväkivaltaklinikka p. 040 520 8255 ma ja ke 12-13, tulkkauksen mahdollisuus

www.setlementtitampere.fi / pvk@setlementtitampere.fi

Setlementti Tampere tekee työtä myös seksuaaliväkivaltatyötä sekä DIDAR-toiminnalla kunnia- ja kulttuurikonfliktien kohdatessa.

LIITE 4 OHJEKORTTI LÄHISUHDEVÄKIVALLAN UHREILLE

Lähisuhdeväkivaltaa kohdatessasi sinua auttaa viranomaisten lisäksi muut tukipalveluita tarjoavat järjestöt ja auttavat tahot!

Hätätilanteessa soita 112

Tampereen sosiaalipäivystys

p.0500 629 990 /24h

Lähisuhdeväkivaltatyö

p.040 639 7899 & p.050 306 2314, arkisin 9-15.

www.tampere.fi/lahisuhdevakivalta

lahisuhdevakivaltatyo@tampere.fi

facebook: @lahisuhdevakivaltatyo

Lasten ja nuorten puhelin, Mannerheimin lastensuojeluliitto p. 166 111

Luottamuksellista keskustelua asiasta kuin asiasta aikuisen kanssa, alle 21- vuotiaalle.

SERI-TUKIKESKUS, TAYS

p.044 072 8002, 24/7

Seksuaaliväkivaltaa kohdanneiden uhrien kokonaisvaltainen tutkimus- ja auttamisyksikkö. Maksuton. Voi saapua 1kk sisällä tapahtuneesta, myös ilman lähetettä.

TURVAKODIT:

Turvakodit ovat avoinna ympäri vuorokauden. Turvakotiin voi saapua yksin tai perheen kanssa. Asiakkaalle maksuton.

Hämeenkadun turvakoti p.050 337 3205/24h

Mutkakadun turvakoti p.050 309 9313/24h

Turvakoti Mona, sijainti salainen, maahanmuuttajataustaiset naiset p.045 639 6274/24h

Hämeenlinnan turvakoti p.050 355 6707/24h

Nollalinjalta p. 080 005 005 ajantasaiset tiedot kaikkien turvakotien majoitustilanteesta.

Rikosuhripäivystys p.166 066 /ma-pe 9-20.

Juristin neuvonta p.0800 161 177

Tukipalveluita kaikille rikoksen uhreille ja heidän läheisilleen.

RIKU:sta mahdollisuus saada keskusteluapua, juridisia neuvoja sekä tukihenkilö rikosprosessin eri vaiheisiin.

Mahdollisuus olla yhteydessä myös anonyymisti.

www.riku.fi / sisasuomi@riku.fi

Miessakit, väkivaltaa kokeneet miehet. Keskusteluapua ja vertaisryhmätoimintaa henkistä ja/tai fyysistä väkivaltaa kokeneille miehille. p.0447511340 ma-ke klo 9.12 www.miessakit.fi

Monika-naiset liitto ry auttaa monipuolisesti maahanmuuttajataustaisia naisia maksutta. Kriisikeskus Monika tarjoaa apua ihmiskaupan uhreille. p.0800 05058, www.monikanaiset.fi

Raiskauskriisikeskus Tukinainen, seksuaalirikoksen uhreille

p. 0800 97895 www.tukinainen.fi

Setlementti Tampere ry, väkivalta ja kriisityön yksikkö

Perheväkivaltaklinikka p. 040 520 8255 ma ja ke 12-13,

tulkkauksen mahdollisuus

www.setlementtitampere.fi / pvk@setlementtitampere.fi

Setlementti Tampere ry tekee myös seksuaaliväkivaltatyötä sekä auttavat DIDAR-toiminnalla kunnia- ja kulttuurikonfliktien kohdatessa.

Kirkon keskusteluapu,

Henkistä ja hengellistä apua. Palveleva puhelin p. 0400 221 180

Rikosilmoituksen pystyy tekemään myös poliisin sähköisessä asiointipalvelussa www.poliisi.fi